

intet faa, have haft en bedre Stilling, end de nu have. Det er jo kedeligt, og jeg vilde gerne ønske, at de maatte faa lidt.

Det var nu nogle mere spredte Bemærkninger; men saadanne forekomme jo i en Forhandling som denne. Jeg har søgt at undgaa dem saa meget som muligt. Jeg vil nu til Slut berøre selve det foreliggende Spørgsmaal. Hvad Betydning vil den foreliggende Toldlov have? Der ere Anskuelserne, som sagt, meget delte. Nogle reducere Betydningen til ingen Ting; andre sætte den meget højt. Jeg tror, den ligger midt imellem. Nedgangen paa de fiskale Toldsatser vil man sikkert faa at føle som et Gode, hvis de vel at mærke blive saa betydelige, at de ikke, som enkelte paastaa, svinde bort under Vejs til Mellemandlerne, saa at de ikke komme Forbrugerne til gode. Jeg tror, at vi alle ere enige om at ville lette Skattebyrden for de store brede Lag; jeg ved ikke, at nogen i de senere Aar har lavet et Program uden at kræve Nedsættelse paa Tolden for Livsfornødenheder. Men skal disse Nedsættelser hjælpe, maa vi til Bunds. Hvis man f. Eks. ophæver Kaffetolden, 6 Skilling, helt, skal den Ophævelse nok mærkes. Derfor stillede jeg og det ærede Medlem for Hjørring (Bertelsen), første Gang Toldloven var til Behandling, Forslag om, at Kaffetolden helt skulde ophæves. Jeg holder ikke af disse halve Nedsættelser, de svinde let bort under Vejs, saa beholder jeg hellere hele Toldsatsen paa et Punkt og ophæver den paa et andet.

Gaa vi dernæst over til Beskyttelses-satserne, tror jeg, det er rigtigt og retfærdigt at søge at komme bort fra Beskyttelsen; men vi maa paa den anden Side være klare over, at vi kun komme smaat fremad, fordi der er saa megen Modstand der. Der er enkelte, der sige, at naar vi blot kunne faa en Toldlov, saa kom vi dog til Ro; saa vilde der gaa mange Aar hen, inden vi faa en Revision. Men naar saa er, er det ret farligt at gaa med til en tarvelig Toldlov. Fastholde vi derimod, at vi stadigvæk ville have denne Toldlov frem til Revision, at vi stadig vil søge at forbedre den, saa er Faren ikke saa stor, selv om vi tage mod en ringe Nedsættelse. Man kan ikke med den Bestemthed, som adskillige have gjort det, sige, hvilke finansielle Resultater dette vil medføre. I første Omgang ville Nedsættelserne ikke virke nær i den Grad som i næste Omgang. Det er jo saaledes, at Fabrikanterne ganske vist benytte Beskyttelsen; men i de fleste Tilfælde bliver der dog en lille Forskel, og Konkurrencen

kan jo ogsaa være saa stor, at man ikke kan udnytte Toldbeskyttelsen helt. Derfor er det klart, at Nedsættelserne i første Omgang ikke ville virke saa stærkt, som naar vi senere fortsætte; men under alle Omstændigheder er jeg glad ved, at vi ere komne ind paa den Vej. Hermed er der gjort en alvorlig Begyndelse til at komme bort fra den private Beskatning, thi vi maa huske paa det, at det i Virkeligheden kun er en ringe Del af Befolkningen, der nyder godt af denne Beskyttelse, men det er saa forunderlig vanskeligt at faa Folk til at indse dette.

Jeg har nu til min Forbavelse hørt det ærede Medlem for Hillerød (Dinesen), som har siddet i Toldkommissionen og Toldudvalget og har arbejdet sammen med os. Jeg har altid ment, at vi dog paa mange Punkter kunne være nogenlunde enige, men nu forekommer det mig, at det ærede Medlem for Hillerød er ved at løbe fra det hele. Det forunderer mig i høj Grad, at det ærede Medlem gjorde sig til Talsmand for en Brændevinsskat, for dermed at kompensere det Tab, som Statskassen har f. Eks. ved Tiendeaflysningen. Det er disse Tanker, man forbinder med Brændevinsafgiften. Nu taler man om det, og flere andre Talere begyndte ogsaa med, at vi ikke vilde have mere Kompensation end den, der ligefrem var nødvendig for at have Balance. Men hvor bliver saa de Penge af, som skulle anvendes til Reformen, som der tales saa meget om, snart i denne Retning, snart i hin! (Afbrydelse). Det kommer i Lidkøb, siger man. Ja, det var et dejligt Lidkøb. Det var rart at faa at vide. Men dersom man skal til at give den Tanke Rum, at man skal søge at faa en Forhøjelse af Brændevinsafgiften for dermed at udføre saadanne Formaal, som i og for sig ere gode, saa er jeg saa langt fra med, at jeg er den absoluteste Modstander af al den Slags. Der er ikke Spor af Retfærdighed i den Slags Reformen, men det er et Vidnesbyrd om, hvor langt vi ere borte fra at søge Retfærdigheden gennemført i vore Beslutninger. Jeg er fuldstændig overbevist om, og derom er vist ogsaa flere andre overbeviste, at ikke en eneste, der tænker paa at faa Tienden afløst, vil have, at Fattigfolk skal betale det gennem en Brændevinsskat. Denne Tale burde derfor ikke høres. Jeg vil anbefale, at vi stemme for Dagsordenen for at faa Klarhed over dette Spørgsmaal. Jeg frygter slet ikke for, at Regering og Landsting skulle finde Anledning deraf til at sige: Nu ere vi færdige med denne Historie.